

Υπόθεση C-184/19

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

26 Φεβρουαρίου 2019

Αιτούν δικαστήριο:

Curtea de Apel București (Ρουμανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

19 Δεκεμβρίου 2018

Προσφεύγουσα:

Hecta Viticol SRL

Καθών:

Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) – Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor

Biroul Vamal de Interior Buzău

Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Galați

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Προσφυγή στο πλαίσιο της οποίας η προσφεύγουσα ζητεί την ακύρωση διαφόρων διοικητικών πράξεων οι οποίες εκδόθηκαν από τις καθών, με τις οποίες αυτές υποχρέωσαν την εταιρία Principal Company SA, η οποία απορροφήθηκε μεταγενέστερα από την προσφεύγουσα εταιρία, να καταβάλει το ποσό των 59 461 575 ρουμανικών λεί (RON) ως ειδικό φόρο κατανάλωσης για απλά ποτά παρασκευαζόμενα με ζύμωση, πλην ζύθου και οίνων.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ζητείται, κατά το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, η ερμηνεία των άρθρων 7, 11 και 15 της οδηγίας 92/83, του άρθρου 5 της οδηγίας 92/84, καθώς και των αρχών της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Αντιβαίνουν στις διατάξεις των άρθρων 7, 11 και 15 της οδηγίας 92/83/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 1992, για την εναρμόνιση των διαρθρώσεων των ειδικών φόρων κατανάλωσης που επιβάλλονται στην αλκοόλη και τα αλκοολούχα ποτά, και στις διατάξεις του άρθρου 5 της οδηγίας 92/84/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 1992, για την προσέγγιση των συντελεστών των ειδικών φόρων κατανάλωσης για τα αλκοολούχα ποτά και την αλκοόλη, οι διατάξεις του άρθρου I, σημείο 21, και του άρθρου IV, παράγραφος 1, του έκτακτου κυβερνητικού διατάγματος 54/2010, της 23ης Ιουνίου 2010, περί ορισμένων μέτρων για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής;
- 2) Αντιβαίνουν στην αρχή της ασφάλειας δικαίου και στην αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης οι ρυθμίσεις του άρθρου I, σημείο 21, και του άρθρου IV, παράγραφος 1, του έκτακτου κυβερνητικού διατάγματος 54/2010, της 23ης Ιουνίου 2010, περί ορισμένων μέτρων για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, καθόσον τροποποιούν τον συντελεστή των ειδικών φόρων κατανάλωσης για απλά ποτά παρασκευαζόμενα με ζύμωση, πλην ζύθου και οίνου;

Παρατιθέμενες διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Οδηγία 92/83/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 1992, για την εναρμόνιση των διαρθρώσεων των ειδικών φόρων κατανάλωσης που επιβάλλονται στην αλκοόλη και τα αλκοολούχα ποτά (ΕΕ 1992, L 316, σ. 21), άρθρα 7, 11 και 15.

Οδηγία 92/84/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 1992, για την προσέγγιση των συντελεστών των ειδικών φόρων κατανάλωσης για τα αλκοολούχα ποτά και την αλκοόλη (ΕΕ 1992, L 316, σ. 29), άρθρο 5.

Παρατιθέμενες διατάξεις του εθνικού δικαίου

Legea nr. 571 privind Codul fiscal (νόμος 571 περί φορολογικού κώδικα), της 22ας Δεκεμβρίου 2003 (στο εξής: νόμος 571/2003), ως ίσχυε προ της εκδόσεως του *Ordonanță de urgență a Guvernului nr. 54/2010* (έκτακτου κυβερνητικού διατάγματος 54/2010).

Ο συντελεστής του ειδικού φόρου κατανάλωσης για απλά ποτά παρασκευαζόμενα με ζύμωση, πλην ζύθου και οίνων, καθορίστηκε σε 0 (μηδέν) ευρώ. Ο νόμος αυτός προέβλεπε ότι μπορεί να τροποποιηθεί μόνο με νόμο ο οποίος θα εκδοθεί, κατά γενικό κανόνα, 6 μήνες πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του και ότι κάθε τροποποίησή του θα τεθεί σε ισχύ από την πρώτη ημέρα του έτους που έπεται εκείνου κατά το οποίο θεσπίστηκε διά νόμου.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2010 privind unele măsuri pentru combaterea evaziunii fiscale (έκτακτο κυβερνητικό διάταγμα 54/2010 περί ορισμένων μέτρων για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής· στο εξής: OUG 54/2010) της 23ης Ιουνίου 2010. Το άρθρο I, σημείο 21, τροποποιεί τον νόμο 571/2003 θεσπίζοντας ειδικό φόρο κατανάλωσης επί των παρασκευαζόμενων με ζύμωση ποτών, πλην ζύθου και οίνων, ύψους 100 ευρώ ανά εκατόλιτρο προϊόντος, και το άρθρο IV προβλέπει ότι ο εν λόγω ειδικός φόρος κατανάλωσης εφαρμόζεται από την 1η Ιουλίου 2010.

Σύντομη έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της διαδικασίας της κύριας δίκης

- 1 Με την έκθεση φορολογικού ελέγχου της 29ης Απριλίου 2011 της Direcția județeană pentru accize și operațiuni vamale Buzău (Περιφερειακής Διεύθυνσης Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης και Τελωνειακών Υποθέσεων του Buzău), διαπιστώθηκε ότι, στο διάστημα από την 1η Απριλίου 2010 έως την 31η Δεκεμβρίου 2010, η εταιρία Principal Company SA διέθεσε στο εμπόριο, υπό συνθήκες φορολογικής αποθήκης, το απλό παρασκευαζόμενο με ζύμωση ποτό του σήματος «CETERA», εφαρμόζοντας ειδικό φόρο κατανάλωσης 0 (μηδέν) ευρώ ανά εκατόλιτρο προϊόντος. Εντούτοις, κατά τα όργανα φορολογικού ελέγχου, από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του OUG 54/2010, ήτοι την 1η Ιουλίου 2010, η εταιρία όφειλε να εφαρμόσει ειδικό φορολογικό συντελεστή 100 ευρώ ανά εκατόλιτρο προϊόντος, βάσει του ισοδυνάμου του ποσού αυτού σε ρουμανικά λεί (RON).
- 2 Για τον λόγο αυτό, εκδόθηκε η βεβαίωση φόρου της 3ης Μαΐου 2011, με την οποία η Principal Company SA κλήθηκε να καταβάλει το ποσό των 59 461 575 RON ως ειδικό φόρο κατανάλωσης για απλά παρασκευαζόμενα με ζύμωση ποτά, πλην ζύθου και οίνων.
- 3 Με απόφαση της 25ης Ιουλίου 2017, η Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor (Γενική Διεύθυνση εξετάσεως διοικητικών ενστάσεων) απέρριψε, ως αβάσιμη, τη διοικητική ένσταση που υποβλήθηκε κατά της ως άνω βεβαιώσεως φόρου και διαπίστωσε τη νομιμότητα και το βάσιμο της βεβαιώσεως φόρου επισημαίνοντας επίσης ότι, με απόφαση της 22ας Μαρτίου 2012, το Curtea Constituțională (Συνταγματικό Δικαστήριο, Ρουμανία) έκρινε συνταγματικές τις διατάξεις του OUG 54/2010 κατόπιν ενστάσεως αντισυνταγματικότητας που προέβαλε η Principal Company SA σε άλλη υπόθεση.
- 4 Στις 14 Ιουνίου 2013, η Principal Company SA συγχωνεύθηκε δι' απορροφήσεως με την προσφεύγουσα, Hecta Viticol SRL. Η προσφεύγουσα άσκησε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου προσφυγή κατά της απόφασης της 25ης Ιουλίου 2017, της απόφασης της 3ης Μαΐου 2011 και της έκθεσης φορολογικού ελέγχου της 29ης Απριλίου 2011 με αίτημα την ακύρωση των πράξεων αυτών.

Κύρια επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 5 **Η προσφεύγουσα** προβάλλει δύο λόγους ακυρώσεως. Με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι οδηγίες 92/83 και 92/84 πραγματεύονται, με παρόμοιο από φορολογική άποψη τρόπο, αφενός, τον απλό οίνο και, αφετέρου, τα απλά παρασκευαζόμενα με ζύμωση ποτά, περιλαμβάνοντας τις δύο κατηγορίες ποτών σε ενιαία κατηγορία προϊόντων υποκείμενων σε ειδικό φόρο κατανάλωσης. Επομένως, πρέπει να εφαρμοστεί στα προϊόντα αυτά ο ίδιος συντελεστής ειδικού φόρου κατανάλωσης. Εντούτοις, με το ΟΥΓ 54/2010 καθιερώθηκε διαφορετική φορολογική μεταχείριση των δύο αυτών κατηγοριών προϊόντων, καθόσον στον οίνο επιβλήθηκε ειδικός φόρος κατανάλωσης 0 ευρώ ανά εκατόλιτρο, ενώ στα παρασκευαζόμενα με ζύμωση ποτά, πλην του ζύθου και του οίνου, επιβλήθηκε ειδικός φόρος κατανάλωσης 100 ευρώ ανά εκατόλιτρο. Ως εκ τούτου, η εθνική νομοθεσία δεν συνάδει προς τις προμνησθείσες οδηγίες.
- 6 Με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα επικαλείται τις αρχές της ουδετερότητας των φορολογικών μέτρων, της φορολογικής ασφάλειας, της ασφάλειας δικαίου και της προβλεψιμότητας του νόμου. Επομένως, η προσφεύγουσα αμφισβητεί την τροποποίηση του νόμου 571/2003 μέσω έκτακτου κυβερνητικού διατάγματος, την έναρξη ισχύος του ΟΥΓ 54/2010 λιγότερο από 10 ημέρες μετά τη δημοσίευσή του στη Monitorul Oficial (Επίσημη Εφημερίδα) και την απουσία μεταβατικών διατάξεων στη εν λόγω κανονιστική πράξη, παρά την απαγόρευση, η οποία προβλέπεται στον ως άνω νόμο, τροποποιήσεων του φορολογικού κώδικα με πράξη άλλη πλην νόμου οι οποίες τέθηκαν επιπλέον σε ισχύ πριν από την πρώτη ημέρα του έτους που έπεται εκείνου στο οποίο θεσπίστηκαν.
- 7 **Οι καθών** εκτιμούν ότι η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως είναι απαράδεκτη, καθόσον, κατά το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, το ερώτημα που υποβάλλεται στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν μπορεί να αφορά συγκεκριμένες πτυχές της επίδικης καταστάσεως. Επιπλέον, ενδεχόμενη απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν θα είναι ούτε χρήσιμη ούτε λυσιτελής για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης.
- 8 Όσον αφορά την προβαλλόμενη παράβαση των οδηγιών 92/83 και 92/84, οι καθών επικαλούνται την απόφαση της 22ας Μαρτίου 2012 του Curtea Constituțională (Συνταγματικού Δικαστηρίου, Ρουμανία) από την οποία προκύπτει ότι το ΟΥΓ 54/2010 δεν αντιβαίνει στις διατάξεις του Constituția României (Ρουμανικού Συντάγματος) με αποτέλεσμα να παρέλκει η υποβολή προδικαστικού ερωτήματος στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 9 Τέλος, οι καθών υποστηρίζουν ότι οι οδηγίες 92/83 και 92/84 έχουν καταργηθεί και ότι οι διατάξεις τους έχουν ήδη μεταφερθεί στην εθνική νομοθεσία.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασης περί παραπομπής

- 10 Αφού απέρριψε τις ενστάσεις απαραδέκτου που προέβαλαν οι καθών και αφού εκτίμησε ότι η αίτηση προδικαστικής απόφασης είναι παραδεκτή και χρήσιμη για τον σκοπό της επιλύσεως της διαφοράς της κύριας δίκης, το αιτούν δικαστήριο διαπιστώνει ότι οι οδηγίες 92/83 και 92/84 δεν έχουν καταργηθεί, αλλά είναι ακόμη σε ισχύ, όπως προκύπτει από αναζήτηση στον διαδικτυακό τόπο EUR-Lex.
- 11 Όσον αφορά το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το οποίο υποβάλλεται κατόπιν αιτήματος της προσφεύγουσας, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι η απάντηση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αναγκαία ώστε να μπορέσει να αποφανθεί επί της υποθέσεως της οποίας έχει επιληφθεί.
- 12 Όσον αφορά το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, κατά παράβαση ορισμένων ρητών διατάξεων του νόμου 571/2003, αυτός δεν τροποποιήθηκε με νόμο, αλλά με έκτακτο κυβερνητικό διάταγμα, και ότι η επίμαχη τροποποίηση δεν τέθηκε σε ισχύ την πρώτη ημέρα του έτους που έπεται εκείνου κατά το οποίο αυτή θεσπίστηκε, αλλά λιγότερο από 10 ημέρες μετά τη δημοσίευσή της στη Monitorul Oficial (Επίσημη Εφημερίδα). Επιπλέον, το εν λόγω έκτακτο κυβερνητικό διάταγμα δεν περιέχει μεταβατικές διατάξεις. Ως εκ τούτου, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι το ΟUG 54/2010 παραβιάζει τις αρχές της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.